

Beleidsplan Door & Voor

2021/2022

Algemeen.

De stichting Door & Voor vindt haar oorsprong in de cliëntraden van GGZ Oost-Brabant en van Reinier van Arkel. En was destijds primair gericht op de cliënten en ex-clieënten van deze GGZ-instellingen. De stichting bestaat inmiddels 20 jaar. Een goed moment om de oorspronkelijke doelstellingen te herijken. Temeer omdat door de jaren heen de verantwoordelijkheden en activiteiten in het sociaal domein flink gewijzigd zijn. Denk onder meer aan de overheveling van taken van het Rijk naar de gemeenten. De financiering van onze activiteiten bijvoorbeeld vindt daardoor sinds 2015 voornamelijk plaats vanuit de WMO.

Door de jaren heen is de doelgroep van Door & Voor aanmerkelijk verbreed. Zo zijn niet alleen de (ex)-cliënten van voormelde GGZ-instellingen maar alle personen die aan hun mentale weerbaarheid willen werken bij Door & Voor welkom. Zij vormen onze doelgroep.

Door & Voor is niet meer weg te denken in het sociaal domein. De meerwaarde daarvan wordt steeds vaker door (gemeentelijke) beleidsmakers en bestuurders in het sociaal domein onderkend. Echter ons initiatief en vergelijkbare initiatieven op het gebied van zelfregie/herstel zijn (nog steeds) niet stevig verankerd in de lokale – en regionale zorg- en welzijnsinfrastructuur. De Stichting Door en Voor is daar een goed voorbeeld van. Een verklaring is wellicht het feit dat Door & Voor in formele zin geen zorgaanbieder én ook geen welzijnsorganisatie is. En geen stevige financiële basis heeft. Voorts kan worden opgemerkt dat de bestaande zorgorganisaties/instellingen voornamelijk (nog) gericht zijn op curatief handelen.

Door & Voor daarentegen is een vrijwilligersorganisatie waarbij het accent ligt op de preventieve kant van de zorg. En sluit daarmee prima aan bij de actuele beleidswens van lokale overheden om de zorg “naar de voorkant te organiseren”. Onder het motto dat “voorkomen beter is dan genezen”.

Paradoxaal genoeg worden onze werkzaamheden, vanwege de preventieve aanpak, aangemerkt als niet meer weg te denken in het sociaal domein maar gelijktijdig is meerjarige (toekomstbestendige) financiering niet geregeld. Door & Voor kan daardoor geen meerjarenperspectief bieden zolang de financiering niet geborgd is en beperken wij ons met ons beleidsplan (vooralsnog) tot 2021.

Het nut van onze werkzaamheden staat niet ter discussie. De financiering echter wel. Dit standpunt wordt eind 2020 ook bevestigd in de beleidsnota “Financiering en inbedding van zelfregie- en herstelinitiatieven (ZHI’s)”. Deze nota is opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en MIND (landelijk platform psychische gezondheid). Ook zij benadrukken de noodzaak om zelfregie- en herstelinitiatieven een plek te geven in de zorg- en welzijnsinfrastructuur. Deze inbedding gaat niet vanzelf; er zal ook geld beschikbaar moeten komen. Zo meldt deze nota dan ook dat in de praktijk ZHI’s ondanks vele inspanningen niet tot nauwelijks van de grond komen omdat toekomstbestendige financiering ontbreekt. Het is hoopvol dat de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en MIND met hun nota een oproep doen aan hun leden respectievelijk direct betrokken partijen om hier aandacht aan te besteden.

Het komend jaar zal Door & Voor alle zeilen gaan bijzetten om in financiële zin toekomstbestendiger te worden. Door onder meer met gemeenten en het Zorgkantoor in overleg te gaan over onze aanpak én door zichtbaarder te worden in de zorg- en welzijnsinfrastructuur. Onbekend is immers onbemind. Zichtbaarder worden leidt er tevens toe dat wij ook sneller en gemakkelijker in verbinding komen met onze doelgroep.

Na deze algemene introductie komen in het beleidsplan de volgende punten aan de orde

- De hoofddoelstelling van Door & Voor
- De kernwaarden van Door & Voor
- De gebiedsgrootte/het werkgebied
- Personeel en Organisatie

Hoofddoelstelling Door & Voor

Onze hoofddoelstelling is het ondersteunen van personen die willen werken aan het versterken van hun mentale weerbaarheid en welbevinden.

De beleidsnota van VNG/MIND geeft aan dat de zelfregie-initiatieven zich kenmerken door drie bouwstenen:

- 1) Sociale participatie. Activiteiten die hier mee samenhangen zijn bijvoorbeeld inloop, (maatjes)contact en ontspannende activiteiten zoals sport, creatieve workshops of samen koken;
- 2) Maatschappelijke participatie. Bijvoorbeeld door het bieden van vrijwilligersplekken, werkprojecten en ondersteuning bij de stap naar werk;
- 3) Ontplooiing en methodische zelfhulp. Activiteiten zijn bijvoorbeeld zelfhulp- en empowermentcursussen, zelfhulpgroepen, lotgenotencontact en methoden tot zelfhulp/zelfregie zoals b.v. "wellness recovery action plan" (WRAP), "Herstellen doe je zelf", "Werken met eigen Ervaring"

De focus van Door & Voor ligt voornamelijk bij de hierboven genoemde bouwstenen 3 en 2.

We hebben namelijk door de jaren heen ervaring opgebouwd om met en door vrijwilligers en deelnemers cursussen te ontwikkelen en te verzorgen, interne trainingen, advies en voorlichting te geven, crisiskaartconsulenten op te leiden en hulp- en crisiskaarten te introduceren, zelfhulpgroepen op te zetten en te begeleiden en in beperkte mate aan belangenbehartiging te doen.

De deelnemers en vrijwilligers ervaren Door & Voor als een onafhankelijke organisatie waar zij alle ruimte krijgen om aan zichzelf te werken.

Onze kernwaarden.

Onze werkzaamheden zijn gestoeld op een drietal kernwaarden.

Alle mensen hebben recht op het leiden van een eigen leven. Dit is verankerd in de rechten van de mens (VN verdrag). Vanuit deze kernwaarde zal Door & Voor zich nadrukkelijk manifesteren als een organisatie die personen ondersteuning biedt/handvatten aanreikt in hun proces naar zelfregie, persoonlijke ontwikkeling en-ontplooiing.

Wij streven naar een stevige verbinding van onze doelgroep in het netwerk van de samenleving. Daarbij zullen wij als stichting actief de samenwerking zoeken met partijen binnen het netwerk van het sociaal domein. Daarbij moet gedacht worden aan onder meer POH's-GGZ, sociale wijkteams, instellingen begeleid wonen, welzijns- en zorginstellingen, de maatschappelijke opvang, buurthuizen en woningcorporaties.

Wij zijn zodanig georganiseerd dat niet de kaders centraal staan maar de weg die leidt tot participatie en actief burgerschap staat centraal. Er is ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en eigen initiatief voor iedereen die bij Door & Voor betrokken zijn zoals medewerkers, vrijwilligers en deelnemers/bezoekers. Fouten maken mag als je er maar van leert.

Werkgebied/gebiedsgrootte

Het werkgebied van Door & Voor is zeer groot. Het omvat de werkgebieden van zowel de GGZ instelling Brabant-Oost als die van Reinier van Arkel.

Het is een illusie te denken om in dit grote gebied alle diensten die Door & Voor worden aangeboden optimaal te vervullen. Verwachtingen worden daardoor niet altijd waargemaakt en zijn strijdig met onze intentie om onze doelgroep zo goed als mogelijk te begeleiden. Daarom hebben wij duidelijke keuzes gemaakt van wat wij wel kunnen waarmaken en wat wij alleen onder strikte voorwaarden zullen oppakken.

In het gehele werkgebied blijven wij cursussen aanbieden. Blijven wij trainingen verzorgen en blijven advies en voorlichting verzorgen én introduceren wij de hulp- en crisiskaart. Met een extra prioriteit voor het geven van cursussen. Het zijn namelijk de deelnemers aan de cursussen die in potentie allemaal bij ons vrijwilliger kunnen worden.

Voorname activiteiten zijn vanuit ons kantoor prima te organiseren en worden op locatie “in het veld” verzorgd. Daarbij maken wij gebruik van buurt- en wijkcentra of andere accommodaties die voor de tijdsduur van de activiteit gebruikt worden.

Het opzetten en duurzaam begeleiden van bijvoorbeeld zelfhulpgroepen zullen wij alleen oppakken als we in een plaats of sub-regio voldoende vrijwilligers ter plekke beschikbaar hebben om op een vaste locatie in dat gebied aan de slag te gaan. Dat betekent dat wij het netwerk van zelfhulpgroepen gefaseerd over het werkgebied zullen introduceren. Beter eerst één of twee goed opgezet waarbij ook de kwaliteit van begeleiding goed geborgd kan worden dan vele zelfhulpgroepen waar wij dat niet kunnen waarmaken. In (regio) Oss werken wij al geruime tijd met een zelfhulpgroep. Voor een eerstvolgende zullen wij onze focus richten op de regio den Bosch en het land van Cuijk.

Personeel en organisatie

Door en Voor is primair een organisatie met vrijwilligers die met en voor elkaar (peer-to-peer-principe) werken aan hun zelfregie en persoonlijke ontwikkeling en -ontplooiing. Sommigen zullen voor langere tijd verbonden willen blijven aan onze organisatie. Anderen vinden hun weg na een zelfbepaalde periode weer elders. Omwille van de continuïteit wordt de organisatie ondersteund door een klein team aan vaste medewerkers. Wij werken momenteel met twee part-timers met een tijdelijk contract voor de administratie. En met twee part-time coördinatoren waarvan één een vast contract heeft en één een tijdelijk contract. De coördinatoren vormen met de administratie het kernteam. Zij borgen de voortgang en kwaliteit van onze werkzaamheden. Ook zij worden bij hun werkzaamheden ondersteund door vrijwilligers.

Dit jaar zullen we bezien of – gelet op de financiële onduidelijkheid van jaar tot jaar – de tijdelijke contracten kunnen worden omgezet naar vaste contracten. Hier ligt tevens een belangrijke opgave voor de organisatie om met gemeenten en andere relevante partijen te werken aan toekomstbestendige financiering. Wordt dit in ons werkgebied niet breed gedragen dan zullen wij onze werkzaamheden terugbrengen tot die regio's/gemeentes waar ons dat perspectief wel geboden wordt. De organisatie en werkzaamheden staan of vallen bij een goede financiële ondersteuning.

Parallel geschakeld aan bovenstaande zullen wij de samenwerking zoeken met vrijwilligersorganisaties/instellingen die vergelijkbare werkzaamheden verrichten voor dezelfde doelgroep. Zeker op het gebied van facilitaire zaken (o.a. administratie, huisvesting) liggen er kansen om werkzaamheden te delen. Maar evenzeer op gedeelde inzet van menskracht bij het verzorgen van cursussen of het uitdragen van crisiskaarten.

Ons takenpakket is breed en divers en het aantal vrijwilligers niet altijd toereikend om dit alles goed op te pakken. Zoals reeds gezegd zullen wij in 2021 vooral werken aan het promoten van onze cursussen, het activeren van hulp- en crisiskaarten én het geven van voorlichting en advies.

Bij het promoten oftewel zichtbaarder worden en blijven van onze organisatie richten wij ons primair op POH's-GGZ, woningcorporaties, gemeenten, welzijnsorganisaties/opbouwwerk, buurthuizen doch ook grote en kleine GGZ-zorgaanbieders etc.

Financiering

De financiering zal voornamelijk blijven plaatsvinden door gemeenten vanuit de WMO-middelen. Daar zetten wij ons op in. Onze activiteiten vallen in de categorie van "algemene voorzieningen" zoals bedoeld in de WMO: voor iedereen toegankelijk zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van onze deelnemers/vrijwilligers. Wellicht liggen er ook kansen bij de middelen die gekoppeld zijn aan de Participatiewet.

Met onder meer de gemeenten in ons werkgebied zal overleg worden opgestart om tot een meerjarige subsidietoekenning te komen. Om onze werkzaamheden een goede plek tussen de werkvelden zorg en welzijn te kunnen blijven geven zijn financiële afspraken voor tenminste drie jaar nodig. Ook staan wij – uiteraard – open voor het krijgen van ondersteuning in natura zoals bijvoorbeeld het verstrekken van informatie over onze organisatie, het beschikbaar krijgen van werkruimten en/of ruimte om activiteiten te organiseren of support bij het leggen van contacten.

Het verkrijgen van extra financiering voor bepaalde projecten blijft een permanent punt van aandacht.

Tot slot: er zal ook met het zorgkantoor overleg worden gestart om te bezien in hoeverre van die zijde financiële ondersteuning te verkrijgen is. Het past in ieder geval in hun policy dat er meer aan preventie gedaan moet worden.

Hoewel onze activiteiten niet tot nauwelijks op effectiviteit te meten zijn, zal door onze zelfregie-support een aantal deelnemers/vrijwilligers niet of niet meer in de zorgketen terechtkomen. Het Zorgkantoor zou dat moeten willen honoreren. Het is niet voor niets dat Mind en de VNG aangeven dat de huidige financiële segmentering in de zorg- en welzijnssector niet bevorderlijk is voor een duurzame financiering van de zelfregie-initiatieven. Een andere verdeling van middelen kan bijdragen aan de inbedding van zelfregie- en herstelinitiatieven in het palet van zorg, ondersteuning en de sociale basis

November 2020